

Parlamentul României
SENAT

Biroul permanent al Senatului
Bp 247 15.6.2019

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL
Înregistrat nr. 3113
Data 18.06.2019

Către,

BIROUL PERMANENT AL SENATULUI

În conformitate cu prevederile art.74 alin.(1) și ale art.75 din Constituția României, republicată și cu prevederile art.92 din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările ulterioare, vă înaintez, spre dezbateră și adoptare, **propunerea legislativă privind unele măsuri pentru asigurarea exercitării dreptului de vot în afara teritoriului României.**

În baza dispozițiilor art.111 și urm. din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările ulterioare, solicit aprobarea în *procedură de urgență*.

Inițiator,

Șerban NICOLAE

senator PSD

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	
Înregistrat nr.	3113
Data	18.06.2019

EXPUNERE DE MOTIVE

Alegerile pentru Parlamentul European din anul curent au accentuat o disfuncționalitate administrativă, apărută deja cu câțiva ani în urmă, dar neremediată până în prezent. S-au înregistrat aglomerări la unele dintre secțiile de votare organizate în afara țării, unde există comunități semnificative de cetățeni români cu drept de vot, cu domiciliul sau reședința în străinătate. Aceste aglomerări au dus în final la imposibilitatea exercitării dreptului de vot de către toți cei prezenți la secțiile respective, ca urmare a expirării timpului alocat procesului de votare prevăzut de lege.

Prezenta propunere încearcă să introducă o procedură care să elimine sau măcar să diminueze, în mod semnificativ, disfuncționalitățile de organizare a procesului electoral în secțiile de votare din afara teritoriului României.

Am pornit de la următoarele premise:

- comunități semnificative de cetățeni români cu drept de vot se găsesc preponderent în Republica Moldova și în unele state ale Uniunii Europene;
- numărul cetățenilor români cu drept de vot, care au domiciliu sau reședința în străinătate este estimat la peste 20% din totalul cetățenilor români cu drept de vot;
- procedura de vot trebuie să fie nediscriminatorie și, la situații similare, să aibă reguli similare;
- votul prin corespondență și votul electronic, vehiculate ca posibile soluții alternative, inclusiv în forma deja legiferată, ridică numeroase alte probleme organizatorice și de costuri, raportul dintre costuri și beneficii nefiind unul încurajator; în plus, generează alte probleme de natură organizatorică ce pot fi chiar mai mari decât cele pe care speră să le rezolve, inclusiv privind confidențialitatea și certificarea rezultatelor;
- este posibil ca propunerea să nu ducă la eliminarea tuturor contestărilor și a disfuncționalităților, dar trebuie să fie una echilibrată și conformă cu problemele identificate până în prezent;
- propunerea trebuie să se limiteze la scrutinele care se organizează cu o singură circumscripție electorală, respectiv alegerea Președintelui României și a membrilor Parlamentului European și referendumul național.

Pilonii soluției propuse sunt:

1. Înființarea de secții noi de votare.
2. Instituirea de liste electorale permanente în străinătate.

Pentru ambele elemente, regulile sunt similare celor aplicabile în cazul votului exercitat pe teritoriul României.

Înființarea de secții de votare suplimentare nu constituie o noutate. Această soluție a fost propusă și între cele două tururi de scrutin ale alegerilor prezidențiale din 2014. Ceea ce aduce nou această propunere este dat, pe de o parte, de instituirea de secții suplimentare de votare după regulile aplicabile celor organizate pe teritoriul României - o secție arondată unei comunități compacte de 1.500 - 2.000 cetățeni cu drept de vot, dar, pe de altă parte, de identificarea localurilor fezabile organizării de secții și repartizarea geografică a acestora cu consultarea asociațiilor cetățenilor români și organizațiilor teritoriale ale partidelor politice românești, legal constituite, cu sprijinul autorităților publice și cu respectarea organizării administrativ - teritoriale de pe teritoriul statelor vizate. Simplu, această propunere s-ar sintetiza prin formula *«nu ducem cetățenii la secția de votare, ducem secția de votare la cetățeni»*.

Până în prezent, în străinătate, pentru alegerea Președintelui României și a membrilor Parlamentului European, precum și la referendumul național, s-a votat doar pe liste suplimentare completate în secțiile de votare. Se propune introducerea de liste permanente pentru cetățenii români care locuiesc în mod permanent sau semi-permanent în afara teritoriului României - cei cu domiciliul în străinătate (deținători ai unui pașaport care conține mențiunea specifică), resortisanții acestor state care dețin un *card* de rezident (permis de ședere de lungă durată sau similar) emis de autoritatea competentă, personalul reprezentanțelor diplomatice și consulare ale României - ceea ce, pe de o parte diminuează numărul celor care votează pe liste suplimentare, iar pe de altă parte duce la o dimensionare rațională și mai puțin susceptibilă de partizanat politic, a numărului de secții de votare și al cabinelor, ca și a repartizării geografice a secțiilor.

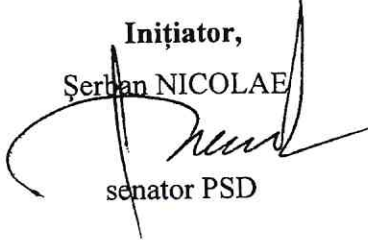
În plus față de cele arătate, consecință firească a aplicării regulilor privind secțiile de votare, în țară secțiile de votare și listele electorale permanente vor fi redimensionate potrivit realității rezultate. Numărul total al alegătorilor români nu s-a modificat semnificativ, dar s-a produs o deplasare importantă de votanți în afara României, nu cu caracter temporar sau incidental, de scurtă durată, ci cu caracter cvasi-permanent. Se impune ca și pentru acești votanți să avem proceduri similare celor aplicate pe teritoriul României.

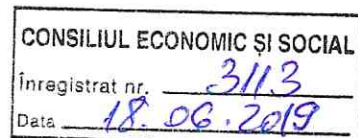
În cazul celor care se află în străinătate în alte condiții față de cele arătate, votul rămâne cel consacrat, pe liste suplimentare.

În ceea ce privește votul electronic și votul prin corespondență, se poate aprecia că acestea presupun costuri mult mai costisitoare față de prezenta propunere, introducerea de proceduri cu care alegătorii nu sunt familiarizați și accentuarea unor suspiciuni cu privire la corectitudinea rezultatelor. Totodată, securizarea votului, confidențialitatea acestuia și certificarea înregistrării rezultatelor ar fi vulnerabile în fața tentativelor de fraudă. Am ajuns la aceste concluzii studiind unele propuneri legislative făcute în aceste sens, ca și dezbaterile în spațiul public pe această temă. Votul printr-o procedură familiară și similară pentru toți cetățenii este, în această opinie, de preferat oricăror variante cu excepții și derogări multiple.

Având în vedere faptul că o inițiativă similară a mai fost propusă în precedenta legislatură dar fără a face obiectul unei dezbateri și fără o confruntare a argumentelor, motiv pentru care se poate considera justificată reformularea acesteia, cu unele modificări rezultate și din avizul favorabil al Consiliului Legislativ, ca o posibilă abordare alternativă la soluțiile existente în prezent fie consacrate legislativ, fie aflate tot în fază de propunere.

Având în vedere cele expuse, supun atenției, spre dezbateri și aprobare, în procedură de urgență, prezenta propunere legislativă.

Inițiator,
Șerban NICOLAE

senator PSD

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

PROIECT

Camera Deputaților

Senat

LEGE

privind unele măsuri pentru asigurarea exercitării dreptului de vot în afara teritoriului României

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art.1.- Prezenta lege instituie reguli specifice exercitării dreptului de vot, astfel cum este consacrat de Constituția României, pentru cetățenii români care au domiciliul sau reședința în străinătate, precum și pentru angajații reprezentanțelor diplomatice și consulare ale României din străinătate, pentru referendumul național, pentru alegerea Președintelui României și a Parlamentului European.

Art.2.- (1) Prin derogare de la prevederile art.23 din Legea nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare, cetățenii români prevăzuți la art.1 votează pe liste permanente, în secții organizate potrivit dispozițiilor legale aplicabile secțiilor de vot constituite pe teritoriul României, cu excepțiile și măsurile specifice, după caz, prevăzute de prezenta lege.

(2) Identificarea și înscrierea pe listele electorale permanente se face pe baza informațiilor obținute de la Ministerul Afacerilor Interne, în cazul cetățenilor români cu domiciliul în străinătate, de la Ministerul Afacerilor Externe, pentru personalul diplomatic și consular, și de la autoritățile publice competente din statele de rezidență în cazul celorlalte persoane.

(3) Persoanele înscrise pe listele electorale permanente prevăzute la alin.(1) sunt, în mod corespunzător, radiate din listele electorale permanente din România.

(4) Guvernul și Autoritatea Electorală Permanentă au obligația de a lua măsuri, în mod corespunzător, pentru redimensionarea sau, după caz, reducerea numărului pentru secțiile de votare organizate pe teritoriul României.

Art.3.- (1) În vederea exercitării votului, cetățenii români cu domiciliul în străinătate se legitimează cu pașaportul emis de statul român, care atestă această calitate.

(2) Ceilalți cetățeni români se legitimează cu cartea de identitate și, după caz, cu documentul corespunzător, emis de autoritatea competentă din statul resortisant, care atestă rezidența cetățeanului român pe teritoriul acestuia.

Art.4.- (1) Pentru organizarea secțiilor de votare din afara teritoriului României, Autoritatea Electorală Permanentă și Guvernul, prin instituțiile autorizate, stabilesc măsurile administrative necesare pentru identificarea numărului de cetățeni români cu drept de vot, cu domiciliul sau reședința în aceste state și la care face referire art.1, precum și pentru dimensionarea și repartizarea geografică a secțiilor de votare.

(2) Guvernul, cu consultarea asociațiilor cetățenilor români și organizațiilor partidelor politice românești, legal constituite pe teritoriul statelor vizate, stabilește imobilele unde se organizează secții de votare.

(3) Pentru identificarea și amenajarea spațiilor necesare desfășurării procesului electoral în afara teritoriului României și pentru asigurarea respectării legislației specifice fiecărui stat, Guvernul, prin reprezentanțele diplomatice și consulare, solicită, dacă este cazul, sprijinul autorităților publice ale acestora.

(4) Dispozițiile legale privind stabilirea numărului de secții de votare și al cabinelor de vot pe teritoriul României, sunt aplicabile și în cazul secțiilor de vot organizate în afara teritoriului României.

(5) Repartizarea geografică a secțiilor de votare, se stabilește, cu consultarea asociațiilor cetățenilor români și organizațiilor partidelor politice românești, legal constituite pe teritoriul statelor respective, pe baza organizării administrativ - teritoriale din fiecare stat.

Art.5.- (1) Cetățenii români aflați în afara teritoriului României și care nu intră în categoriile prevăzute la art. 1, votează pe liste suplimentare, în condițiile stabilite de legislația electorală.

(2) Persoanele prevăzute la alin.(1) depun, înainte de primirea buletinului de vot, o declarație - tip, pe proprie răspundere, prin care certifică faptul că nu au mai votat în ziua respectivă și că se află în afara teritoriului României cu caracter temporar, pentru o perioadă ce nu depășește 20 de zile.

(3) Declarația - tip, ale cărei formă și conținut se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, se semnează și se depune personal la președintele secției de votare sau la o persoană desemnată de acesta.

(4) Guvernul, prin autoritățile subordonate, precum și Autoritatea Electorală Permanentă asigură disponibilitatea declarației - tip prin descărcare de pe site-uri autorizate.

Art.6.- (1) Prezenta lege se completează, după caz, cu dispozițiile aplicabile din Legea nr.3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr.370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările și completările ulterioare și Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, republicată, cu modificările ulterioare.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, dispozițiile contrare se abrogă.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art.76 alin.(2) din Constituția României, republicată.

**PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR**

Ion-Marcel Ciolacu

**PREȘEDINTELE
SENATULUI**

Călin Constantin Anton Popescu Tăriceanu

